

CHRISTMAS SONGS

with **ORPHEI DRÄNGAR** *and friends*

conducted by **CECILIA RYDINGER ALIN**

CHRISTMAS SONGS

- 1 **KOPPÅNGEN** (*Gehrmans*) 5'15
Pererik Moraeus (b. 1950) · Text: Py Bäckman · Arr.: Robert Sund
- 2 **FORUNDERLIGT AT SIGE** (*Gehrmans*) 2'30
Carl Nielsen (1865–1931) · Text: N. F. S. Grundtvig · Arr.: Robert Sund
- 3 **JUL, JUL, STRÅLANDE JUL** (*Abr. Lundquist Musikförlag*) 2'32
Gustaf Nordqvist (1886–1949) · Text: Edvard Evers
- 4 **HOSIANNAH!** (*Wilhelm Hansen*) 3'05
Selim Palmgren (1878–1951) · Text: Gustaf Fröding
- 5 **MADONNANS VAGGVISA** (*Gehrmans; unpublished arrangement*) 2'25
Ingvar Lidholm (b. 1921) · Text: C. A. Hagberg · Arr.: Per-Henning Olsson
- 6 **VITTSKÖVLEVISAN** (*unpublished arrangement*) 5'28
Trad. · Arr.: Staffan Lindberg
- 7 **STAFFANSVISA FRÅN ÖRUST** (*unpublished arrangement*) 2'42
Trad. · Arr.: Staffan Lindberg
- 8 **HODIE CHRISTUS NATUS EST** (*Ricordi*) 3'05
Jan Pieterszoon Sweelinck (1562–1621) · Text: Latin hymn
Arr.: Channing Lefebvre

- 9 **HE SHALL FEED HIS FLOCK** (*unpublished arrangement*) 4'33
Georg Friedrich Händel (1685–1759) · Text: Isaiah 40: 11, Matthew 11:28–29
Arr.: Anders Högstedt
- 10 **LUX AURUMQUE** (*Walton Music*) 3'59
Eric Whitacre (b. 1970)
Text: Edward Esch in a Latin translation by Charles Anthony Silvestri
- 11 **STILLE NACHT** (*Gehrmans*) 3'03
Franz Gruber (1787–1863) · Text: Joseph Mohr · Arr.: Robert Sund
- 12 **DOSTÓYNO YESŤ** (*Musica Russica*) 2'34
Nikolai Golovanov (1891–1953)
Text: from the Divine Liturgy of St John Chrysostom
- 13 **ES IST EIN ROS ENTSPRUNGEN** (*unpublished arrangement*) 5'15
Michael Praetorius (1571–1621) · Text: anon. · Arr.: Per-Henning Olsson
- 14 **JOY TO THE WORLD** (*unpublished arrangement*) 1'24
Lowell Mason (1792–1872) · Arr.: Anders Högstedt (instrumental)
- 15 **HAVE YOURSELF A MERRY LITTLE CHRISTMAS** 4'06
(*EMI Catalogue Partnership Scandinavia AB; unpublished arrangement*)
Text & music: Hugh Martin (b. 1914) & Ralph Blane (1914–95)
Arr.: Robert Sund

- 16 THE CHRISTMAS SONG (MERRY CHRISTMAS TO YOU) 3'08
(Warner/Chappell Music Scandinavia AB; unpublished arrangement)
Text & music: Mel Tormé (1925–99) & Robert Wells (1922–98)
Arr.: Anders Högstedt
- 17 HARK! THE HERALD ANGELS SING *(unpublished arrangement)* 3'07
Felix Mendelssohn Bartholdy (1809–47) · Text: Charles Wesley
Arr.: Anders Högstedt
- 18 GOD REST YOU MERRY, GENTLEMEN *(unpublished arrangement)* 2'33
Trad. · Arr.: Per-Henning Olsson
- 19 TOMORROW SHALL BE MY DANCING DAY *(OUP; unpublished arrangement)* 1'48
Trad. · Adaption: John Gardner · Text: trad.
Arr. for male-voice choir by Karin Oldgren; instr. Andreas Hanson

TT: 65'22

ORPHEI DRÄNGAR *male-voice choir*
CECILIA RYDINGER ALIN *conductor*

IDA FALK WINLAND *soprano* (tracks 1, 5, 9, 11, 13, 15 & 16)

LINNÉ BRASS QUINTET *and members*
of the UPPSALA CHAMBER ORCHESTRA (see page 34)

French liner notes for this recording are available at www.bis.se by entering the catalogue number – BIS-CD-1833 – in the search field.

En låga av jubel brinner i sången om julmysteriet som inleder Orphei Drängars nya julskiva. Ida Falk Winlands klara sopran representerar Maria-kulten, som kastar sitt skimmer över julriter jorden runt. Ska man tro forskningen springer den profana julmusiken ur medeltidens mysteriespel. Men reformationen gjorde upp med folktron, och avgränsade julmusiken till själva julgudstjänsten – medan julspelet har bibehållit sin livskraft i katolska länder. ODs Caprice-tradition är en studentikos version av julspelet. Efter sin förra julskiva från 1991 i traditionell stil har kören nu sökt samtidens ton.

Vi börjar i Sverige, med Pererik Moraeus *Koppången*. Myrlandskapet i Orsa Finnmark har lånat sitt namn till den fiollåten. Py Bäckmans text, med sin nostalgiska bild av den gamla kyrkan och psalmsången som tröstar de förbifarande, har gjort den till en modern klassiker. Danske Carl Nielsens (1865–1931) *Forunderligt at sige* knyter an till Bach-koralernas troskyldighet. Men i psalmdiktaren Grundtvigs text från 1837 slår barockens passionsdiktning igenom. Människan öppnar sitt hjärta, för att Jesus ska kunna bygga sig ett bo i juletid.

I Gustaf Nordqvists (1886–1949) *Jul, jul!* kontrasteras julmysteriet med 'stridernas blod och larm', en påminnelse om kriget som rasade vid början av förra seklet. De långa fraserna gungar av längtan till ljuset, och bågnar som av julesnö. Det hebreiska ordet *Hosiannah!* betyder 'frälsa', och användes för att hälsa Jesus Kristus vid intåget i Jerusalem. Ordet ingår i den katolska gudstjänstordningen. Den sträva tonsättning OD sjunger av Gustaf Frödings text är komponerad av Selim Palmgren (1878–1951), och griper tillbaka på medeltida gregorianik.

Många tonsättare, inklusive Johannes Brahms, har fångats av Lope de Vegas poem, där madonnan försöker tysta Betlehems palmer så att hennes barn får sova. Ingvar Lidholm (f. 1921) tar fasta på enkelheten i sin melodi till *Madonnans vaggvisa*. Arrangemanget av Per-Henning Olsson låter sångstämman följas av enkla harpackord och motgående rörelser i brassinstrumenten. Två Staffansvisor kröner avsnittet med svensk/nordisk julmusik. Staffan lär ha varit den stallknekt som kom till kung Herodes med budskapet om Jesu födelse. I den oborstade *Staffansvisan från Orust* framstår gossarna

som en lätt crazy kringresande cirkus. Marimban klappar som hästhovar, och man anar sig till en och annan volt från fålar och gossar – kanske framkallad av mängden dryckesjöm som samlats in. I springorna mellan verserna sipprar fragment av andra julsånger in, som doften av kryddor och glögg. *Vittskövlevisan* har rötter i Skåne, och det här hedniskt sträva arrangemanget har inspirerats av folkmusikgruppen Väsen. Här blandas gemytet med hotet från Herodes sökande efter gossebarnet Jesus, ett hot som tonar bort medan gossarna drar till nästa gård.

I den holländske Jan Sweelincks (1562–1621) *Hodie Christus natus est* prisas Frälsaren ackompanjerad av klingande brass – en portöppnare till den internationella avdelningen på skivan. G.F. Händel (1685–1759) kan ha inspirerats av en siciliansk julsång från 1600-talet, *Säckpipeblåsarnas sång*, i den pastorala *He Shall Feed His Flock*. Arian uppträder mot slutet av första delen av Händels oratorium *Messias*. Eric Whitacres moderna klassiker, *Lux aurumque*, beskriver det heliga ljuset i en tonmålning som låter rösterna söka sig fram i mörkret. På samma sätt söker människan sin Frälsare, och finner honom vid krubban. Whitacre lät översätta Edward Eschs poem från engelskan till latin, för att hitta den rätta sakrala stämningen.

Franz Gruber innehade kantorstjänsten i St Nicola-kyrkan, Oberndorf, när hjälpprästen Joseph Mohr julafton 1818 bad honom skriva musik till en juldikt om den heliga natten. Tonsättaren sjöng basstämman medan Mohr sjöng melodin och spelade gitarr. Den folkligt klingande *Stilla natt* blev så spridd att fler tog åt sig äran. I detta arrangemang flyter solosopranen som Davidstjärnan ovanför körstämmorna och melodin. Från förrevolutionens Ryssland kommer *Dostóyno yesť* (*Sannerligen, vi bör prisa Dig*) av Nikolai Golovanov. Detta är en romantiserad tappning av den rysk-ortodoxa gudstjänstens lovprisning, vilken alltid bygger på manlig *a cappella*-sång. Sången *Det är en ros* nedtecknades i Trier på 1500-talet och texten knyter an till medeltidens Maria-kult. Glansen från Förlossaren fördriver världens ondska, som Jesaja beskriver i episteln. I detta arrangemang av Michael Praetorius psalm vilar sopranrösten på en bädd av brassklanger, medan mansröster flockas vid krubban.

Melodin till *Joy to the World*, som ofta tillskrivits Händel, hör hemma i den anglo-

saxiska jultraditionen – här klingar den i ett arrangemang för mässingsblåsare. Hugh Martins och Ralph Blanes *Have Yourself a Merry Little Christmas* sjöngs för första gången av Judy Garlands rollfigur Esther i MGM-filmen *Meet Me in St Louis* (1944), och blev med sitt tröstande budskap en favorit bland amerikanska trupper. Från samma år kommer Mel Tormés *The Christmas Song*, med rostade kastanjer och tomtens överlastade släde.

Resan slutar i den engelska traditionen av Christmas Carols, vars ursprung har mycket gemensamt med Staffansvisorna. Medeltidens djäknar (skolpojkar) gick från dörr till dörr under skollovet för att tigga pengar och mat. Felix Mendelssohns parafraas på änglakörerna i *Hark! The Herald Angels Sing* hör till genrens klassiker – trots att tonsättaren var tysk. Melodin kommer från den så kallade 'Gutenbergkantanen', ett körverk som skrevs till 400-årsjubileet av boktryckarkonsten, men inspirerad av Lukasevangeliet skildrar den engelska texten änglarnas jubel över Jesu födelse. *God Rest You Merry, Gentlemen*, däremot, har anor tillbaka till 1400-talet, även om sången först dök upp i tryck bara några år innan Mendelssohn skrev sin kantat. I *Tomorrow Shall Be My Dancing Day* – en annan traditionsrik carol, här i en sättning av John Gardner – bjuder Jesusbarnet upp till sprittande dans på sin födelsedag.

© Sofia Nyblom 2009

Sångsällskapet **Orphei Drängar**, OD, består av närmare 80 sångare mellan 20 och 55 år. Sedan kören grundades i Uppsala 1853 har OD strävat efter att hitta och utveckla nya vägar för manskören som musikalisk uttrycksform. Under vardera fyra decennier har några av Sveriges främsta dirigenter – Hugo Alfvén, Eric Ericson och Robert Sund – verkat i Orphei Drängar. Sedan 2008 är Cecilia Rydinger Alin körens konstnärliga ledare.

Målet att utveckla nya konsertformer och tänja på gränserna för hur en kör kan se ut och låta har bland annat resulterat i körens årliga *Caprice* som lanserades 1962. OD söker ofta musikaliska möten och har en rik historia av samarbeten med framstående dirigenter såsom Jukka-Pekka Saraste, Alan Gilbert, Esa-Pekka Salonen och Neeme

Järvi, instrumentalister och sångare som Kroumata, Anne Sofie von Otter, Christian Lindberg, Malena Ernman och Peter Mattei och flertalet symfoniorkestrar.

Varje år genomför OD konsertresor i Sverige, och de senaste decennierna har kören också gjort många utlandsturnéer, i Nord- och Mellanamerika, Fjärran Östern samt till de flesta länder i Europa. Kören har spelat in ett tjugotal skivor som sammanlagt sålts i över 100 000 exemplar och gör årligen ett tjugotal framträdanden i Sverige och utomlands. H. M. Konung Carl XVI Gustaf är Orphei Drängars ständige beskyddare.

Cecilia Rydinger Alin är en av Sveriges ledande musikpersonligheter, med ett brett fält innefattande orkesterkonserter, opera, kördirigering och pedagogisk verksamhet. Hon gästtar regelbundet de svenska och nordiska symfoniorkestrarna och var under åren 1994–1998 chefsdirigent vid Värmlandsoperan. Hon har också dirigerat vid bl.a. Kungliga Operan och Jyske Opera i Århus samt vid de uppmärksammade Wagnerföreställningarna i kalkbrottet Dalhalla.

Under åren 1988–2009 var Cecilia Rydinger Alin konstnärlig ledare för kören Allmänna Sången, med vilken hon vann ett antal internationella körtävlingar – främst European Choral Grand Prix 2005 i Varna, Bulgarien. Sedan hösten 2008 är hon dirigent och konstnärlig ledare för manskören Orphei Drängar i Uppsala.

Cecilia Rydinger Alin innehar tjänsten som professor i orkesterdirigering vid Kungliga Musikhögskolan i Stockholm, och är sedan 2004 ledamot av Kungliga Musikaliska Akademien. 2005 mottog hon ur Kung Carl XVI Gustafs hand medaljen 'Litteris et Artibus' för sina insatser i det svenska musiklivet.

Sopranen **Ida Falk Winland** var under 2007-2009 artist-in-residence på Sveriges Radio P2 och vann 2008 års Solistpris, arrangerat av Rikskonserter och Kungliga Musikaliska Akademien. Hon har studerat i London, för Lilian Watson vid Royal College of Music och vid National Opera Studio, och är redan efterfrågad i Storbritannien och övriga Europa. Sin operadebut gjorde hon på GöteborgsOperan som Cleopatra i Händels *Giulio Cesare*, och hon har även sjungit Euridice på Drottningholms Slottsteater i

Monteverdis *L'Orfeo*. Ida framträder också som solist vid orkesterkonserter, och har bland annat sjungit med Helsingfors filharmoniker under Okko Kamu, med Radiosymfonikerna under Daniel Harding, med Göteborgs Symfoniker under Gustavo Dudamel samt givit konserter med English Chamber Orchestra and Finska kammarorkestern. 2008 vann hon priset för romansång vid den brittiska Kathleen Ferrier-tävlingen.

IDA FALK WINLAND

A candle of joy is burning in the song that opens this recital of Christmas music with Orphei Drängar. The limpid voice of soprano Ida Falk Winland hearkens back to the medieval cult of Virgin Mary which still lends its glow to seasonal rites across the world, but the setting of Pererik Moraeus' *Koppången* is modern-day Sweden. Provided with lyrics painting a nostalgic picture of an old country church, this fiddle tune – named after a marshland in the region of Dalecarlia – has become a modern classic. *Forunderligt at sige* (*Wondrous to Say*) by Carl Nielsen shares its sincerity with Bach's chorales. In the text by Grundtvig, the author of numerous Danish psalms, the baroque tradition of poetry on the Passion of Christ surfaces: Man opens his heart, so that Christ may find shelter at Christmas.

In Gustaf Nordqvist's *Jul, jul!* (*Yule, yule!*) the mystery of Christmas is framed by phrases like 'blood and turmoil of war' and 'kindreds gone to rest', somewhat nationalistic reminders of the war raging at the beginning of the previous century. The long phrases sway with the yearning for light, and bend as if weighed down by the Christmas snow. The Hebrew word *hoshana* is a cry for salvation, and was used as a greeting when Christ entered into Jerusalem. Reaching back to Gregorian chant in his *Hosian-nah!*, the Finnish composer Selim Palmgren made this rather rugged setting of the Swedish poet Gustaf Fröding's poem. Many composers, including Johannes Brahms, have been enchanted by Lope de Vega's image of the Holy Virgin hushing the palm trees of Bethlehem so that her child may sleep. In his choral setting of *Madonnans vaggvisa* (*The Virgin's Lullaby*), Ingvar Lidholm takes the artlessness of the poem as his starting point. The present arrangement by Per-Henning Olsen gives the melody an accompaniment of simple harp chords and brass instruments.

Two songs from the rich Swedish tradition of *Staffansvisor* ('Staffan songs') close the chapter of Scandinavian Christmas music. The Staffan in question is St Stephen, the stable boy who first brought the news of Christ's birth to King Herod, and the songs would be sung by the local boys descending on nearby farms on Boxing Day in the hope of getting food and drink. In the rough-and-ready *Staffansvisa from Orust* (an island off the Swedish west coast) the lads call to mind a slightly off-the-wall travelling

circus. The marimba clatters like hooves, and there is a certain amount of vaulting, by boys and steeds alike – possibly brought on by the amount of grog that has been consumed during the raid. In the cracks between verses, fragments of other Christmas songs seep in, like the spicy fragrance of mulled wine. The second song hails from Vittskövle, a village in the south of Sweden, and is performed in a pagan-sounding, rugged arrangement inspired by the new wave in Swedish folk music. Good cheer is mixed with the threat posed by Herod's search for the Child Jesus, a threat which fades away as the lads move off to the next farm on their round.

In Jan Sweelinck's *Hodie Christus natus est* the praise of the Saviour is accompanied by resounding brass – a curtain raiser for the international section of the programme. For *He Shall Feed His Flock*, the pastoral aria from his oratorio *Messiah*, Handel may have been inspired by *The Bagpipers' Carol*, a Sicilian Christmas song from the 17th century. Eric Whitacre's modern classic *Lux aurumque* depicts the heavenly light in a tone painting that has the voices searching their way through darkness, like Man searching for his Saviour, finding him in the crib. Whitacre had the original English poem by Edward Esch translated into Latin in order to achieve the proper sacred atmosphere.

Franz Gruber was the organist in a small Austrian church when, on Christmas Eve 1818, he was asked by the assistant priest Joseph Mohr to set to music a poem about the Holy Night. Gruber himself sang the bass part while Mohr sang the melody, playing a guitar accompaniment. The almost folk-like *Silent Night* became widely known and various people claimed the honour of having written it. In the present arrangement the solo soprano floats like the Star of Bethlehem above the choir and the melody. From pre-revolutionary Russia comes *Dostóyno yesť* (*It Is Truly Proper*) by Nikolai Golovanov. The piece is a Romantic setting (in Church Slavonic) of the praise of the Mother of God from the Eastern Orthodox church service, in which male voices *a cappella* are an important element. The melody to *Behold a Rose* was first put down on paper in Trier in Germany during the 16th century and the text has associations to the medieval cult of the Virgin Mary, while also referring to the prophecy of Isaiah: 'And there shall come

forth a rod out of the stem of Jesse'. In this arrangement of Michael Praetorius' hymn the soprano rests on a bed of brass chords while the male voices gather around the crib.

The song *Joy to the World* has a fixed place in Anglo-Saxon Christmas traditions – often attributed to Handel, it is here arranged for brass ensemble. *Have Yourself a Merry Little Christmas* was first sung by Judy Garland in the MGM movie *Meet Me in St Louis* (1944), and became a favourite with the US troops abroad. The same year Mel Tormé wrote *The Christmas Song*, filled with the smell of roasted chestnuts, 'toys and goodies' and all the other trappings of Christmas.

Our journey ends in the English tradition of Christmas carols – which in fact has parallels to the Swedish 'Staffan songs': singing carols while going from house to house was a way for young students in the Middle Ages to get food (and drink) during the holiday season. A classic of the genre – in spite of its composer being German – is Felix Mendelssohn's paraphrase on the angelic choirs in *Hark! The Herald Angels Sing*. The tune comes from a choral cantata celebrating Gutenberg's invention of the printing press, while the English text is a re-telling of the scene from the Gospel of Luke in which the joyful angels announce the birth of Jesus. In comparison the origins of *God Rest You Merry, Gentlemen* are far older – possibly dating back to the 15th century, even if the song was first published just a few years before Mendelssohn composed his cantata. *Tomorrow Shall Be My Dancing Day*, here in a version by John Gardner, is also a traditional carol in which the Child Jesus calls to a lively dance on his birthday, celebrating the loving union between Man and God.

Adapted from a text by Sofia Nyblom, © 2009

The choir **Orphei Drängar** (OD) consists of almost eighty singers aged between 20 and 55. Since its formation in Uppsala in 1853, the choir has striven to discover and develop new directions for the male-voice choir as a means of musical expression. For four decades each, some of Sweden's finest conductors – Hugo Alfvén, Eric Ericson and Robert Sund – have worked with Orphei Drängar. Since 2008 Cecilia Rydinger Alin has been the choir's artistic director.

Among the results of the choir's ambition to develop new types of concert and to broaden the horizons of how a choir can look and sound are the annual 'Caprice' concerts, which date back to 1962. OD regularly seeks out musical encounters and has a rich tradition of collaboration with eminent conductors including Jukka-Pekka Saraste, Alan Gilbert, Esa-Pekka Salonen and Neeme Järvi, and with instrumentalists and singers such as the Kroumata Percussion Ensemble, Anne Sofie von Otter, Christian Lindberg, Malena Ernman, Peter Mattei and numerous symphony orchestras.

Every year OD undertakes concert tours in Sweden, and in recent decades the choir has also made many international tours in North and Central America, the Far East and most European countries. The choir has recorded some twenty records that together have sold more than 100,000 copies, and makes around twenty appearances annually in Sweden and abroad. His Majesty King Carl Gustaf XVI is Orphei Drängar's permanent patron.

Cecilia Rydinger Alin is a leading figure in Swedish musical life with a wide range of activities including orchestral concerts, opera, choral conducting and teaching. She regularly conducts Swedish and other Scandinavian symphony orchestras and was principal conductor of the Värmland Opera in Karlstad from 1994 until 1998. She has also conducted opera productions at the Royal Swedish Opera and Denmark's Jyske Opera and highly regarded Wagner productions at the Dalhalla limestone quarry.

Between 1988 and 2009 Cecilia Rydinger Alin was the artistic director of the mixed choir Allmänna Sången with which she won a number of international choral competitions, including the 2005 European Choral Grand Prix in Varna, Bulgaria. In the autumn

of 2008 she became conductor and artistic director of the Orphei Drängar men's choir in Uppsala.

In addition, Cecilia Rydinger Alin is professor of orchestral conducting at the Royal College of Music in Stockholm and has been a member of the Royal Swedish Academy of Music since 2004. In 2005 she was awarded the medal 'Litteris et Artibus' by King Carl Gustaf XVI for her contribution to Swedish musical life.

The Swedish soprano **Ida Falk Winland** studied with Lillian Watson at the Benjamin Britten International Opera School (Royal College of Music), and at the National Opera Studio in London. She is already in demand in the UK and Europe. She recently made her debut as Cleopatra (*Giulio Cesare*) at the Gothenburg Opera and was immediately invited to return.

Other recent engagements include Euridice in Monteverdi's *L'Orfeo* for Drottningholm, concerts with the Helsinki Philharmonic Orchestra under Okko Kamu, Swedish Radio Symphony Orchestra with Daniel Harding, Lahti Symphony Orchestra, Gothenburg Symphony Orchestra with Gustavo Dudamel, and concerts with the English Chamber Orchestra and Finnish Chamber Orchestra. She was awarded the Song Prize at the 2008 Kathleen Ferrier Awards.

Ein Licht der Freude leuchtet auf in dem ersten Lied dieser Weihnachts-CD mit Orphei Drängar. Ida Falk Winlands klare Sopranstimme lässt den mittelalterlichen Marienkult aufleben, der vielen Weihnachtsbräuchen in der ganzen Welt noch immer seinen Glanz verleiht. Dieses Arrangement von Pererik Moraeus' *Koppången* kommt jedoch aus dem modernen Schweden. Das Geigenstück, nach einer Sumpflandschaft in der Provinz Dalarna benannt und mit einem Text unterlegt, der ein nostalgisches Bild einer alten Dorfkirche zeichnet, ist zu einem modernen Klassiker geworden. *Forunderligt at sige* („Wunderbar zu sagen“) von Carl Nielsen erinnert in seiner Treuherzigkeit an Bachs Choräle. In dem Text des dänischen Psalmdichters Grundtvig setzt sich die barocke Tradition der Passionsdichtung durch: Der Mensch öffnet sein Herz, so dass Jesus in der Weihnachtszeit dort einen Zufluchtsort finden kann.

In Gustaf Nordqvists *Jul, jul!* kontrastiert das Weihnachtsmysterium mit Phrasen wie „Blut und Tumult der Schlachten“ – nationalistisch angehauchte Erinnerungen an den zu Beginn des letzten Jahrhunderts tobenden Krieg. Die langen Phrasen beben vor Sehnsucht nach Licht und neigen sich, als würden sie durch das Gewicht weihnachtlichen Schnees niedergedrückt. Das hebräische Wort *hosianna* ist ein Ruf nach Erlösung. Jesus wurde damit begrüßt, als er in Jerusalem einzog. Der finnische Komponist Selim Palmgren greift auf gregorianische Gesänge zurück in seiner eher schroffen Vertonung des Gedichtes *Hosiannah!* von Gustaf Fröding, einem schwedischen Dichter. Viele Komponisten, einschließlich Johannes Brahms, haben sich durch Lope de Vegas Bild der Heiligen Jungfrau, die Bethlehems Palmen zu beschwichtigen versucht, damit ihr Kind schlafen kann, inspirieren lassen. In der Natürlichkeit des Gedichtes findet Ingvar Lidholm den Ausgangspunkt für seinen Chorsatz von *Madonnans vaggvisa* („Wiegenlied der Jungfrau“). Im Arrangement von Per-Henning Olsen wird die Melodie von einfachen Harfenakkorden und Blasinstrumenten begleitet.

Zwei Lieder aus der reichen Tradition schwedischer „Staffansvisor“ („Staffanslieder“) beschließen das Kapitel skandinavischer Weihnachtsmusik. Die Rede ist von St. Stefan, dem Stalljungen, der als erster Herodes die Nachricht von der Geburt Christi

überbrachte. Die Lieder wurden von Dorfjungen gesungen, die am zweiten Weihnachtsfeiertag die nahegelegenen Bauernhöfe aufsuchten in der Hoffnung, etwas zu essen und zu trinken zu bekommen. In der ungehobelten *Staffansvisa von Orust* (einer Insel an der schwedischen Westküste) erinnern die Burschen an einen leicht verrückten Wanderzirkus. Die Marimba klappert wie Pferdehufe, und man erahnt den einen oder anderen Luftsprung von Fohlen und Stalljungen – vermutlich ist inzwischen etwas Alkohol geflossen. Durch die Unterbrechungen der einzelnen Strophen sickern Fragmente anderer Weihnachtslieder wie der Duft von Gewürzen und Glühwein. Das zweite Lied stammt aus Vittskövle, einem Dorf in Südschweden, und erklingt hier in einem heidnisch-schroffen Arrangement, inspiriert durch die schwedische Folkmusikgruppe Väsen. Hier vermischt sich Gemütlichkeit mit der Bedrohung, die von Herodes' Suche nach dem Jesuskind ausgeht, eine Bedrohung, die allmählich verblasst, während die Burschen sich auf den Weg zum nächsten Hof machen.

Das Blechbläserensemble begleitet die Lobpreisung des Erlösers in Jan Sweelincks *Hodie Christus natus est* – der Vorhang zum internationalen Teil des Programms geht auf. Möglicherweise inspirierte ein sizilianisches Weihnachtslied aus dem 17. Jahrhundert, das „Lied der Dudelsackspieler“, Händel zu seiner pastoralen Arie *He Shall Feed His Flock* (aus dem Oratorium *Der Messias*). Eric Whitacres moderner Klassiker *Lux aurumque* schildert das heilige Licht in einem Tongemälde, in dem sich die Stimmen ihren Weg durch die Dunkelheit suchen, so wie der Mensch nach seinem Erlöser sucht und ihn schließlich in der Krippe findet. Whitacre ließ den Originaltext, ein englisches Gedicht von Edward Esch, ins Lateinische übersetzen, um eine angemessen sakrale Atmosphäre zu schaffen.

Franz Gruber war Organist in einer kleinen österreichischen Gemeinde, als ihn der Hilfspfarrer Joseph Mohr am Heiligabend 1818 bat, die Musik zu einem Gedicht über die Heilige Nacht zu schreiben. Gruber selbst sang die Bassstimme, während Mohr die Melodie übernahm und auf der Gitarre begleitete. Das volksliedhafte *Stille Nacht* wurde so bekannt, dass verschiedene Leute die Ehre für sich beanspruchten, es geschrieben zu haben. In unserem Arrangement schwebt der Solo-Sopran wie der Stern von

Bethlehem über dem Chor und der Melodie. *Dostójno jest* („Wahrhaft würdig ist es, dich zu preisen“) von Nikolai Golovanov kommt aus dem vorrevolutionären Russland. Es ist ein romantischer Satz einer Hymne an die Gottesmutter (in kirchenslawischer Sprache), die Teil des russisch-orthodoxen Gottesdienstes ist, in dem Männerstimmen *a cappella* eine wichtige Rolle spielen.

Die Melodie zu *Es ist ein Ros entsprungen* wurde während des 16. Jahrhunderts in Trier niedergeschrieben, der Text knüpft an den mittelalterlichen Marienkult an sowie an den Propheten Jesaja: „Und ein Reis wird hervorgehen aus dem Stumpfe Isais“. In diesem Arrangement des Kirchenliedes von Michael Praetorius wird der Sopran eingebettet in Blechbläserklänge, während sich die Männerstimmen um die Krippe scharen.

Das Lied *Joy to the World* hat einen festen Platz in der angelsächsischen Weihnachtsstradition – es wird oft Händel zugeschrieben und erklingt hier in einem Arrangement für Blechbläserensemble. *Have Yourself a Merry Little Christmas* stammt aus dem MGM-Film *Meet Me in St Louis* (1944), gesungen von Judy Garland, und wurde bei den US-Truppen im Ausland sehr beliebt. Im gleichen Jahr schrieb Mel Tormé *The Christmas Song*, mit gerösteten Kastanien und dem überfüllten Schlitten des Weihnachtsmannes.

Unsere Reise endet in der englischen Tradition der Christmas Carols, die Parallelen zu den schwedischen „Staffansvisor“ aufweist: Während der Weihnachtsfeiertage von Haus zu Haus zu gehen und Weihnachtslieder zu singen, war für Schuljungen eine Möglichkeit, etwas zu essen (und zu trinken) zu bekommen. Ein Klassiker dieses Genres – obwohl der Komponist Deutscher war – ist Felix Mendelssohns Paraphrase der himmlischen Heerscharen in *Hark! The Herald Angels Sing*. Die Melodie stammt aus der sogenannten „Gutenberg-Kantate“, die zum 400jährigen Jubiläum der Erfindung der Buchdruckerkunst entstand, während der englische Text frei nach dem Lukas-Evangelium den Jubel der Engel über die Geburt Jesu schildert. Die Wurzeln von *God Rest You Merry, Gentlemen* reichen dagegen viel weiter zurück – vermutlich bis in das 15. Jahrhundert, auch wenn das Lied erst ein paar Jahre vor Mendelssohns Komposition im Druck erschien. *Tomorrow Shall Be My Dancing Day*, hier in einer Version von John

Gardner, ist ebenfalls ein traditionelles Weihnachtslied, in dem das Jesuskind zu lebhaftem Tanz an seinem Geburtstag einlädt, um die liebevolle Vereinigung von Mensch und Gott zu feiern.

Nach einem Text von Sofia Nyblom, © 2009

Der Chor **Orphei Drängar**, OD, besteht aus etwa 80 Sängern im Alter von 20 bis 55 Jahren. Seit der Gründung im Jahr 1853 in Uppsala hat sich OD bemüht, neue Wege für den Männerchor als musikalische Ausdrucksform zu finden und auszubauen. Einige von Schwedens bedeutendsten Dirigenten – Hugo Alfvén, Eric Ericson und Robert Sund – haben langfristig mit OD gearbeitet; seit 2008 ist Cecilia Rydinger Alin künstlerische Leiterin des Chores.

Das Ziel, neue Konzertformen zu entwickeln und die Grenzen auszuloten, wie ein Chor klingen und aussehen kann, resultierte unter anderem in der jährlichen *Caprice*, die erstmals 1962 stattfand. OD sucht musikalische Begegnungen und kann auf eine erfolgreiche Zusammenarbeit mit bekannten Dirigenten wie Jukka-Pekka Saraste, Alan Gilbert, Esa-Pekka Salonen und Neeme Järvi, mit Instrumentalisten und Sängern wie Kroumata, Anne Sofie von Otter, Christian Lindberg, Malena Ernman und Peter Mattei und mit einigen Symphonieorchestern zurückblicken.

Jedes Jahr führt OD Konzertreisen innerhalb Schwedens durch. In den letzten Jahrzehnten haben zahlreiche Auslandstourneen den Chor nach Nord- und Mittelamerika, in den Fernen Osten sowie in die meisten Länder Europas geführt. Der Chor hat etwa 20 CDs eingespielt und gibt jährlich ebensoviele Konzerte in Schweden und im Ausland. OD steht unter der Schirmherrschaft von König Carl XVI Gustaf.

Cecilia Rydinger Alin ist eine der führenden Musikerpersönlichkeiten Schwedens. Ihr Arbeitsgebiet umfasst Orchesterkonzerte, Opern, Chorleitung und pädagogische Tätigkeit. Sie gastiert regelmäßig bei den nordischen Symphonieorchestern und war 1994-98 Chefdirigentin an der Värmlandsoperan. Außerdem dirigierte sie u.a. an der König-

lichen Oper Stockholm sowie an der Jyske Opera in Århus/Dänemark und bei den angesehenen Wagnervorstellungen im Kalksteinbruch Dalhalla.

Von 1988-2009 war Cecilia Rydinger Alin künstlerische Leiterin des Chores Allmänna Sångerna, mit dem sie eine Reihe internationaler Chorwettbewerbe gewann, u.a. den European Choral Grand Prix 2005 in Varna, Bulgarien. Seit Herbst 2008 ist sie Dirigentin und künstlerische Leiterin des Männerchores Orphei Drängarna in Uppsala.

Cecilia Rydinger Alin ist Professorin für Orchesterleitung an der Königlichen Musikhochschule Stockholm und seit 2004 Mitglied der Königlich Schwedischen Musikakademie. 2005 empfing sie von König Carl XVI Gustaf die Medaille „Litteris et Artibus“ für ihr Engagement im schwedischen Musikleben.

Die schwedische Sopranistin **Ida Falk Winland** studierte bei Lillian Watson an der Benjamin Britten International Opera School (Royal College of Music) sowie am National Opera Studio in London und ist in England und Europa bereits sehr gefragt. 2008 debütierte sie als Cleopatra (*Giulio Cesare*) an der Göteborger Oper und wurde sofort wieder eingeladen. Weitere Engagements umfassten Euridice in Monteverdis *L'Orfeo* in Drottningholm, Konzerte mit dem Helsinki Philharmonic Orchestra unter Okko Kamu, dem Swedish Radio Symphony Orchestra unter Daniel Harding, dem Gothenburg Symphony Orchestra unter Gustavo Dudamel und dem Lahti Symphony Orchestra sowie Konzerte mit dem English Chamber Orchestra und dem Finnish Chamber Orchestra. 2008 erhielt sie den Kathleen Ferrier Song Prize.

1 Koppången

Här är stillhet och tystnad,
nu när marken färgats vit.
Från den trygga gamla kyrkan
klingar sången ända hit.
Jag har stannat vid vägen
för att vila mig ett tag,
och blev fångad i det gränsland
som förenar natt och dag.

Och ett sken ifrån ljusen
bakom fönstrets välvda ram
har förenat de själar
som finns med oss här i tiden.

Och jag vet att de som har lämnat oss
har förstått att vi är
liksom fladdrande lågor så länge vi är här.

Och där bland gnistrande stjärnor
som förbleknar en och en,
kommer livet väldigt nära
som en skymt av sanningen.
Vi är fångar i tiden,
som ett avtryck av en hand
på ett frostigt gammalt fönster
som fått nåd av tidens tand.

En sekund är jag evig
och sen vet jag inget mer,
bara ett, att jag lever
lika fullt som någon annan.

Jag är här, och mitt på en frusen väg
finns det värme ändå,
fastän snön börjar falla och himmelen är grå.

Koppången

All is peace and quiet,
As the ground lies snowy white.
From the tranquil old chapel
Singing can be heard.
I had stopped by the road
To rest for a while,
And got caught in the no-man's-land
Where night and day unite.

Now the light from the candles
Behind the stained glass
Has united the souls
That are with us here in time.

And I know that those who've left us
Have learned that we are
As flickering flames for as long as we are here.

Among stars that glitter
And vanish one by one,
Life comes very close,
Like a glimpse of the truth.
We are prisoners in time,
Like the imprint of a hand
On a frosty old window,
Spared the ravages of time.

For a moment I'm eternal,
And that is all I know,
Except this: I am living
As intensely as can be.

Here I stand, and on this frozen road
There still is warmth to find,
Though the snow starts to fall and the sky turns grey.

Här är stillhet och tystnad
nu när psalmen tonat ut,
men jag bär de gamla orden
i mitt hjärta som förut.
Och jag sjunger för himlen,
kanske någon mer hör på,
”Hosianna i höjden”,
sen så börjar jag att gå.

Och jag går till de andra,
jag vill känna julens frid.
Jag vill tro att han föddes
och finns med oss här i tiden.

Det är jul och det finns ett barn i mig
som vill tro att det hänt,
och som tänder ett ljus varje söndag i advent.

Py Bäckman

2 Forunderligt at sige

Forunderligt at sige
og sært at tænke på,
at kongen til Guds rig
i stalden fødes må,
at himlens lys og ære,
det levende Guds ord,
skal husvild blandt os være,
som armods søn på jord!

Selv spurven har sin rede,
kan bygge der og bo;
en svale ej tør lede
om nattely og ro;

All is peace and quiet,
Now that the carol’s ended,
But I hide the ancient words
In my heart, as before.
And I sing unto heaven –
Maybe someone else can hear:
‘Hosanna in the highest!’
And then I start to walk.

I go to join the others,
To feel the Christmas peace.
I want to think that he was born
And is with us here in time.

It is Christmas, and within me is a child
Who wants to think it happened,
And who lights a candle each Sunday in Advent.

Wondrous to Say

Wondrous to say
And strange to consider,
That the king of God’s realm
Must be born in a stable;
That heaven’s light and glory,
The living word of God,
Without shelter lives among us:
A pauper’s son on earth!

Even the sparrow has its nest
Where it can build and live;
A swallow need not search
For rest and peace at night.

de vilde dyr i hule
har hver sin egen vrå;
skal sig min Frelser skjule
i fremmed stald på strå?

Nej, kom, jeg vil oplukke
mit hjerte, sjæl og sind,
ja, bede, synge, sukke:
Kom, Jesus, kom herind!
Det er ej fremmed bolig,
du den har dyre købt!
Her skal du hvile rolig
i kærligheden svøbt.

N.F.S. Grundtvig

3 Jul, jul, strålande jul

Jul, jul, strålande jul,
glans över vita skogar,
himmelens kronor med gnistrande ljus.
glimmande bågar i alla Guds hus,
psalm, som är sjungen från tid till tid,
eviga längtan till ljus och frid!
Jul, jul, strålande jul:
glans över vita skogar!

Kom, kom, signade jul!
Sänk dina vita vingar
över stridernas blod och larm,
över all suckan ur människobarm,
över de släkten som gå till ro,
över de ungas dagande bo!
Kom, kom, signade jul,
sänk dina vita vingar!

Edvard Evers

The wild beasts in their dens
All have their own place;
Must my Saviour hide
In a stable on the straw?

Nay, come, I will unlock
My heart, soul and mind,
And pray and sing and sigh:
Come, Jesus, come inside!
It is no strange abode,
You for it dearly paid!
Here you shall find your rest
Enfolded in my love.

Yule, Yule, Radiant Yule!

Yule, Yule, radiant Yule!
Shine above snow-white forests,
Heavenly chaplets with candles ablaze
Glimmering archways in every God's house.
Hymns that are sung from age to age,
Infinite longing for light and peace!
Yule, Yule, radiant Yule!
Shine above snow-white forests!

Come, come, blessed Yule!
Lower your snow-white wings
Over the blood and turmoil of war,
Over the sighing of humankind.
Over the kindreds gone to rest
And the youngsters' dawning nests!
Come, come, blessed Yule!
Lower your snow-white wings!

4 Hosiannah!

Gören portarna höga och dörrarna vida
och häng slingor av grönt över ringmuren din,
dotter Sion, stann upp, att din Konung må rida,
som en ärones Konung må draga därin!

Låten harporna ljuda, basunerna stöta
och lägg kläden och palmer för Konungens fot,
låt ditt folk strömma ut att sin härskare möta,
under gamman och fröjd gå sin Konung emot!

Bortom skyn är hans rike av vin och av honung,
bortom skyn är hans härskarors vapendån,
han är kärlekens kung, han är frihetens Konung,
klinga högt, klinga högt: Hosiannah,
Hosiannah, Hosiannah, Davids son!

Gustaf Fröding

5 Madonnans vaggvisa

I änglar, som vandren bland palmer där ovan,
må löven ej prassla: min gosse vill sova.
I Betlehems palmer, som skakens av bråda
och brusande vindar, som tjuta och dåna.
O, stormen ej, vagen blott sakta där ovan!
Må löven ej prassla: min gosse vill sova.
Det heliga barnet är trött av sin plåga
och trött av att ständigt på jorden få gråta.
En stund vill han vila från strömmande tårar,
må löven ej prassla: min gosse vill sova.
Han fryser, ty kyliga vindar nu råda.
Ej täcke har jag att ge honom som gåva.
O, helige änglar, som vandren där ovan,
må löven ej prassla: min gosse vill sova.

Carl August Hagberg, based on 'Cantarcillo de la Virgen' by Lope de Vega

Hosanna!

Make high the gates and wide the doors,
Hang garlands of leaves around thy walls,
Daughter Zion, arise, that thy King may ride;
Like a glorious King may enter within!

Let thy harps sing, thy horns ring out
Lay down cloths and palms before His feet,
Let thy people gather for their King to meet,
With joy and praise to approach their King!

Beyond the skies is his realm of wine and honey
Beyond the skies is the clamour of his hosts,
He is the King of love, the Lord of liberty,
Ring out loud, ring out loud: Hosanna,
Hosanna, Hosanna, David's son!

The Virgin's Lullaby

Ye angels, who walk among palms on high,
Let no leaf rustle: my boy wants to sleep.
Ye Bethlehem's palms, shaken by harsh
And brutal winds, that howl and sigh.
Oh quake not, just sway gently on high!
Let no leaf rustle: my boy wants to sleep.
The holy child is weary from the torment,
And weary from constantly weeping on earth.
He wants a brief rest from his unending tears,
Let no leaf rustle: my boy wants to sleep.
He shivers, a freezing wind is blowing,
No blanket I have to offer to him.
O blessed angels who walk on high,
Let no leaf rustle: my boy wants to sleep.

6 Vittskövlevisan

Sankt Staffan han rider sina hästar till vanns
– vaka med oss julenatt
då såg han en stjärna i österns rika land
– vaka med oss för oss alla.

Den stjärnan hon lyste över Betlehems stad,
men mest över huset, där barnet det var.

Staffan sig inför Herodes måste gå:
I natt är en födder, som bättre är än du

Säg huru skall jag tro på dessa dina ord?
Jo förrän den hanen han flyger opp och gal.

Den hanen han var stekter och lagder uppå fat,
han baskade sina vingar så högt som han gal.

Herodes han slogo sina handskar uti bord,
sen reser han sig opp från sin kongeliga stol.

Sen rider han sig åt vägarna fram,
där möter han vår Herre så gammal en man.

Säg vart skall du rida så strideligen fram?
Jo, rida skall jag till Betlehems stad.

Säg vad skall du göra uti Betlehems stad?
Förråda vår Herre så litet ett barn.

Herodes han svingade sin gångare omkring,
sen rider han tillbaka i trav och spring.

Nu ha vi sjungit ifrån början och till slut
– vaka med oss julnatt
så önska vi eder en fröjdefull jul
– vaka med oss för oss alla.

Trad.

Vittskövle Song

St Stephen brings his horses to water
– join our vigil this Christmas eve
He saw a star in the rich lands to the east
– join our vigil for us all.

That star, she shone upon Bethlehem's town,
Most bright on the house where the child was.

St Stephen had to go up to King Herod:
Tonight one is born, one greater than you.

How could I believe these your words,
Until that rooster takes flight and crows.

The rooster was roasted and lay on a plate
He beat his wings as hard as he crowed.

Herod now struck his gloves on the table.
He then raises himself from his royal seat.

He then rides along the road
And meets the Lord God, so old a man.

Pray, whereto are you riding so quarrelsomely?
I am riding to Bethlehem's town.

Pray, what will you do in Bethlehem's town?
Betray, our Lord, so small a child.

Herod turned his charger around,
Then he rides back a-trot and a-canter

Now we have sung from beginning to end
– join our vigil this Christmas eve
And wish you all a merry Christmas
– join our vigil for us all.

7 Staffansvisa från Orust

God morgon kära fader
– För redeliga män
Gud låt er vakna glader
– Det är ingen dager än
Ingen dager synes än
Ingen måne lyser än
Men stjärnorna på himmelen de blänka.

God morgon kära moder
Gud låt er vakna goder

Jag ser på eran skorsten vit
För eder dotter kom vi hit

Jag ser på eran skorsten grå
Att kaffepannan hon är på

Jag står ej längre ut för knut
Jag tror det tjälas i vår trut

Jag ser på eder skorsten svart
– För redeliga män
Att härinne bor ett rackarepack
– Det är ingen dager än
Ingen dager synes än
Ingen måne lyser än
Men stjärnorna på himmelen de blänka.

Trad.

8 Hodie Christus natus est

Hodie Christus natus est.
Noe, noe, noe.
Hodie Salvator apparuit.
Alleluja!

Staffan Song from Orust

Good morning, dear father
– For honest men
May God let you wake up merry
– There is no daylight yet
No daylight is yet to be seen
No moon is shining still
But the stars in the sky are sparkling.

Good morning, dear mother
May God let you wake up kind

I see it by your chimney white
We have come for your daughter's sake

I see it by your chimney grey
That the coffee is on the boil

I can no longer stay outside
I think it freezes in our throats

I see it by your chimney black
– For honest men
That the house is full of rascals
– There is no daylight yet
No daylight is yet to be seen
No moon is shining still
But the stars in the sky are sparkling.

Today Is Christ Born

Today is Christ born
Noel, noel, noel.
Today the Saviour has appeared.
Alleluia!

Hodie in terra canunt angeli,
laetantur archangeli!
Noe, noe, noe!
Hodie exultant justi dicentes:
Gloria in excelsis Deo. Alleluja!

Latin hymn

Today the angels sing,
The archangels rejoice!
Noel, noel, noel!
Today the righteous rejoice, saying:
Glory to God in the highest. Alleluia!

9 He Shall Feed His Flock

He shall feed His flock like a shepherd;
and He shall gather the lambs with His arm,
and carry them in His bosom,
and gently lead those that are with young.

Isaiah 40:11

Come unto Him, all ye that labour,
come unto Him that are heavy laden,
and He will give you rest.

Take His yoke upon you, and learn of Him,
for He is meek and lowly of heart,
and ye shall find rest unto your souls.

Matthew 11:28–29

10 Lux aurumque

Lux,
calida gravisque pura velut aurum
et canunt angeli molliter
modo natum.

Edward Esch; Latin translation by Charles Anthony Silvestri

Lux aurumque

Light,
Warm and heavy as pure gold
And the angels sing softly
To the new-born baby.

11 Stille Nacht

Stille Nacht, heilige Nacht!
Alles schläft, einsam wacht
Nur das traute, hochheilige Paar.
Holder Knabe im lockigen Haar,
Schlaf in himmlischer Ruh',
Schlaf in himmlischer Ruh'.

Stille Nacht, Heilige Nacht!
Hirten erst kundgemacht.
Durch der Engel Halleluja,
Tönt es laut von fern und nah:
Christ der Retter ist da,
Christ der Retter ist da!

Stille Nacht, Heilige Nacht!
Gottes Sohn, O wie lacht
Lieb' aus deinem göttlichen Mund.
Da uns schlägt die rettende Stund,
Christ in deiner Geburt,
Christ in deiner Geburt.

Joseph Mohr

12 Dostóyno yesť

Dostóyno yesť, yako voístinu,
blazhíi Třa Bogoróditsu,
přisnoblazhennuyu i přeňeporóchnuyu,
i Máteř Bóga náshego.
Chestněyshuyu ěuruvím
i slávňeysshuyu bez sravněniya šerafím,
bez istlěniya Bóga Slóva rózhdshuyu,
súshchuyu Bogoróditsu, Třa vėlícháyem.

from The Divine Liturgy of St John Chrysostom

Silent Night

Silent night, holy night,
All is dark, save the light
Shining where the mother mild
Watches over the holy child,
Sleep in heavenly peace,
Sleep in heavenly peace.

Silent night, holy night,
Shepherds first saw the light,
Heard the angel sing alleluia
Loud proclaiming near and far:
Christ our Saviour is here,
Christ our Saviour is here.

Silent night, holy night,
God's own son, save the light
Shines the love in thy holy face,
Shines the light of redemption and grace,
Christ, th' incarnate God,
Christ, th' incarnate God.

It Is Truly Proper

It is truly proper to glorify you,
Who have borne God,
The ever-blessed and immaculate
And the Mother of our God.
More honourable than the Cherubim
And beyond compare more glorious than the Seraphim,
Who, a Virgin, gave birth to God the Word,
You, truly the Mother of God, we magnify.

13 Es ist ein Ros entsprungen

Es ist ein Ros entsprungen,
aus einer Wurzel zart,
wie uns die Alten sungen,
von Jesse kam die Art
und hat ein Blümlein bracht;
mitten im kalten Winter,
wohl zu der halben Nacht.

Das Röslein, das ich meine,
davon Jesaja sagt,
ist Maria die Reine,
die uns das Blümlein bracht.
Aus Gottes ewgem Rat,
hat sie ein Kind geboren,
und blieb ein reine Magd.

Das Blümlein, so kleine,
das duftet uns so süß;
mit seinem hellen Scheine
vertreibt's die Finsternis:
Wahr' Mensch und wahrer Gott,
hilft uns aus allem Leide,
rettet von Sünd und Tod.

Anon. 16th century

Behold a Rose Is Springing

Behold a rose is springing
Upon this holy tree,
Our elders thus were singing
Of Jesse's line to be:
A rosebud pure and white
Deep in cold midwinter
Upon the dark midnight.

This rose foretold in story
Springs as Isaiah said,
Bringing us the glory
Of Mary, perfect maid;
Through God's own power and might
Hath she brought forth her flower
Upon the dark midnight.

O hear us, gracious mother,
Sweet Mary, tender rose,
Through all thy son did suffer,
His sorrows and his woes,
Help us prepare a bower
Within our hearts to cherish
This pure and perfect flower.

14 Joy to the World

(instrumental)

15 Have Yourself a Merry Little Christmas

Have yourself a merry little Christmas,
Let your heart be light.

From now on
Our troubles will be out of sight.

Have yourself a merry little Christmas,
Make your yule-tide gay.

From now on,
Our troubles will be miles away.

Here we are as in olden days,
Happy golden days of yore.
Faithful friends who are dear to us
Gather near to us once more.

Through the years we all will be together,
If the fates allow.
Hang a shining star upon the highest bough,
And have yourself a merry little Christmas now.

Ralph Blane & Hugh Martin

16 The Christmas Song

Chestnuts roasting on an open fire,
Jack Frost nipping on your nose,
Yuletide carols being sung by a choir,
And folks dressed up like Eskimos.

Everybody knows a turkey and some mistletoe,
Help to make the season bright.
Tiny tots with their eyes all aglow,
Will find it hard to sleep tonight.

They know that Santa's on his way;
He's loaded lots of toys and goodies on his sleigh.
And every mother's child is gonna spy,
To see if reindeer really know how to fly.
And so I'm offering this simple phrase,
To kids from one to ninety-two,
Altho' it's been said many times, many ways:
Merry Christmas to you.

Mel Tormé & Robert Wells

17 Hark! The Herald Angels Sing

Hark! The herald angels sing
Glory to the newborn King;
Peace on earth and mercy mild,
God and sinners reconciled:
Joyful, all ye nations rise,
Join the triumph of the skies,
With th'angelic host proclaim:
Christ is born in Bethlehem.
Hark! The herald angels sing
Glory to the newborn King.

Christ by highest heav'n adored
Christ the everlasting Lord!
Late in time behold him come
Offspring of a virgin's womb:
Veiled in flesh the Godhead see,
Hail th'incarnate Deity!
Pleased as man with man to dwell,
Jesus, our Emmanuel.
Hark! The herald angels sing
Glory to the newborn King.

Hail the heav'n-born Prince of Peace!
Hail the Sun of Righteousness!
Light and life to all he brings,
Risen with healing in His wings;
Mild he lays his glory by,
Born that man no more may die,
Born to raise the sons of earth,
Born to give them second birth.
Hark! The herald angels sing
Glory to the newborn King!

Charles Wesley

18 God Rest You Merry, Gentlemen

God rest you merry, gentlemen,
Let nothing you dismay,
For Jesus Christ our Saviour
Was born upon this day,
To save us all from Satan's power
When we were gone astray:
O tidings of comfort and joy,
comfort and joy,
O tidings of comfort and joy.

From God our heav'nly Father
A blessed angel came,
And unto certain shepherds
Brought tidings of the same,
How that in Bethlehem was born
The Son of God by name:
O tidings...

The shepherds at those tidings
Rejoiced much in mind,
And left their flocks a-feeding
In tempest, storm and wind,
And went to Bethlehem straightway,
This blessed Babe to find:
O tidings...

But when to Bethlehem they came,
Whereat this infant lay,
They found him in a manger,
Where oxen feed on hay;
His mother Mary kneeling,
Unto the Lord did pray:
O tidings...

Now to the Lord sing praises,
All you within this place,
And with true love and brotherhood
Each other now embrace;
This holy tide of Christmas
All others doth deface:
O tidings...

Trad.

[19] Tomorrow Shall Be My Dancing Day

Tomorrow shall be my dancing day:
I would my true love did so chance
To see the legend of my play,
To call my true love to my dance:
Sing O my love. O my love
This I have done for my true love.

Then was I born of a virgin pure,
Of her I took fleshly substance;
Thus was I knit to man's nature,
To call my true love to my dance:
Sing O my love...

In a manger laid and wrapped I was,
So very poor this was my chance;
Betwixt an ox and a silly poor ass,
To call my true love to my dance:
Sing O my love...

Then afterwards baptized I was,
The Holy Ghost on me did glance;
My Father's voice heard from above,
To call my true love to my dance:
Sing O my love...

Trad.

INSTRUMENTALISTS

BENGT FAGERSTRÖM *trumpet 1 (Linné Quintet)* (tracks 5, 7, 8, 9, 13, 14, 16, 17 & 19)

PETER GÖTHE *trumpet 2 (Linné Quintet)* (tracks 5, 7, 8, 9, 13, 14, 16, 17 & 19)

AXEL SJÖSTEDT *trumpet 3* (tracks 7, 9, 13, 14, 16 & 17)

JOHAN NORDFELDT *trumpet 4* (tracks 7, 13, 16 & 17)

LENNART STEVENSSON *horn (Linné Quintet)* (tracks 5, 7, 8, 9, 13, 14, 16, 17 & 19)

BIRGITTA LAGERSTEDT *trombone 1 (Linné Quintet)* (tracks 5, 7, 8, 9, 13, 14, 16, 17 & 19)

JESPER KNUTSSON *trombone 2* (tracks 7, 9, 13, 14, 16 & 17)

MIKAEL LUNDKVIST *trombone 3* (tracks 5, 7, 13, 14, 16 & 17)

FELIX ROTHMAN *tuba (Linné Quintet)* (tracks 7, 8, 9, 13, 14, 16, 17 & 19)

ULF STRÖMQUIST *percussion 1* (tracks 6, 7, 13, 16, 17 & 19)

OLLE PETERSSON *percussion 2* (tracks 6, 7, 13, 16, 17 & 19)

INGEGERD FREDLUND *harp* (track 5)

RECORDING DATA

Recorded in February 2009 at Uppsala University Hall, Sweden

Recording producer, sound engineer, digital editing and mixing: Martin Nagorni

Equipment: Neumann microphones; RME Micstasy microphone preamplifier and high resolution A/D converter;
MADI optical cabling; Sequoia Workstation; STAX headphones

Executive producer: Robert Suff

BOOKLET AND GRAPHIC DESIGN

Cover text: © Sofia Nyblom 2009

Translations: Leif Hasselgren (English); Anna Lamberti (German)

Front cover photograph © Bruce Heinemann / AGE / Scanpix

Back cover photograph: © Stewen Quigley

Photograph of Ida Falk Winland: © Peter Barnes

Typesetting, lay-out: Andrew Barnett, Compact Design Ltd, Saltdean, Brighton, England

BIS recordings can be ordered from our distributors worldwide.

If we have no representation in your country, please contact:

BIS Records AB, Stationsvägen 20, SE-184 50 Åkersberga, Sweden

Tel.: +46 8 544 102 30 Fax: +46 8 544 102 40

info@bis.se www.bis.se

BIS-CD-1833 © & © 2009, BIS Records AB, Åkersberga.

Orpheus Drängar and Cecilia Rydinger Alin in Uppsala University Hall, Sweden, where they regularly give concerts and where the present recording was made.

